

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

B. Alberti Doctoris Magni ex Ordine Prædicatorum Episcopi Ratisponensis De Adhærendo Deo Libellvs

**Johannes <de Castello>
Albertus <Magnus>**

Antverpiae, 1621

Cap. XX. De Alberti deuotione ad venerabile Sacramentum, & de scriptis ipsius de eodem: & quòd Episcopatum coactus suscepit, atque veluntariè resignauit: sed & de eius simplicitate & paupertate in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44148

CAPVT XX.

De Alberti deuotione ad venerabile Sacramentum, & de scriptis ipsius de eodem: & quòd Episcopatum coactus suscepit, atque voluntariè resignauit: sed & de eius simplicitate & paupertate in libris.

AD Dominicæ Incarnationis sacratissimum mysteriũ qua afficiebatur deuotione, non est nostro sermone euoluendum; magis verò sua propria ex doctrina perpenditur: nam in Tractatu quem de Mysterio Missæ composuit, & in Libro de Eucharistia innotescit omnibus, non communium hominum more illum fuisse locutum; sed tamquam inebriatus in cella vinaria nostræ redemptionis mysterium deuotiùs excellentiusque, quàm credi potest, exposuit; nec cuiusuis Doctoris in hac re Tractatus valet hominem in amorem diuinæ bonitatis, & ad regratiandum tantæ dignationi, vel etiam Missarum solemnia vt quis libentiùs

H s   fre-

frequentet quotidiano officio, efficacius, si studiosè Alberti Librum præfatum perlegerit, allicere. Et reuerà, quantò diutiùs perscrutatus eundem fueris, tantò secretiora & plura reperies: Liber namque idem totus nihil aliud est quàm mirabilis combinatio auctoritatum Scripturæ sacræ. Vnde Frater Bernardus in castris S. Vincentij, Ordinis Prædicatorum, qui contemporaneus venerabilis Alberti extitit, sicut met testatur in Libro suo, quem de Gestis Ordinis in sua ætate ad Magistrum Ordinis scripsit, sic inter alia de Alberto scripsit, dicens: *Dominus Frater Albertus Teutonicus, Episcopus Ratisponensis, maximus in Philosophicis & Diuinis. Hic multa & diuersa volumina dereliquit toti orbi, quæ ad expositionem sacræ Scripturæ & aliarum scientiarum scripsit, intellectu profunda, sensibus & sententiis alta: quorum numerum & nomina ponere esset longum. Circa finem verò dierum suorum Librum de Sacramento Altaris edidit, in quo euidenter ostendit & sinceritatem fidei suæ in Deum, & feruorem deuotionis ad diuinæ Incarnationis sacratissimum mysterium, & qua excell-*
bat

bat scientiam diuinarum Scripturarum. Episcopatum Ratisponensis Ecclesie coactus resepit; sed paulò post tamquam carbonem ardentem, manum adurentem, ob tenta cessione reiecit, & ad paupertatē Ordinis rediit. hæc omnia Frater Bernardus præfatus in sua Chronica quam scripsit ad Magistrum Ordinis, videlicet Reuerendum Patrem Fratrem Emericum vel Aymericum. Et quamuis tam copiosè de Eucharistia in præfato Libro scripsit, non minor tamen in doctrina, de eadem scribens in Sententiis & Postilla, Doctoribus aliis, imò diffusior, utpote deuotione plenus, inuenitur. Nec quidem ista suffecerant, nisi & alium Tractatum de Dominici Corporis & Sanguinis mysterio, ut deuotionem suam expleret, hic Pater venerabilis componendo superaddidisset; illum sanè Tractatum, qui pro themate in singulis sermonibus istud assumit, *Venite, comedite panem meum.* quamuis nonnulli ignari intitulant Tractatum illum nomine sancti Thomæ: quod utique errori est adscribendum, quia ab Alberto est editus, & non à sancto Thoma: habemus enim in nostro Con-

uentu Coloniensi originale[m] librum, pro magna parte Alberti manu conscriptum: idem namque Liber à quodam Fratre qui quandoque Alberto in scribendo subseruiebat, in grossa littera scriptus est; sed in fine vltimi, Sermones aliqui manu Alberti sunt scripti: sicut & principium Sermonum, ita & in medio, multis in locis, nunc manus Fratris nunc Alberti alternatim sibi succedunt: quandoque etiam abrasa littera Fratris & aliter ab Alberto est scripta in eodem loco, quandoque verò in margine: nonnumquam vbi deerat spatium, ipse Albertus schedulas scribendo, filo affixit easdem locis opportunis. In quibusdam etiam locis suæ scripturæ folia indisparia ceteris foliis inseruit, ita vt totus Liber sit deformis ob huiusmodi variationem. Notatur nempe & in hoc ipsius Alberti simplicitas & amor paupertatis, cui de pretiositate codicis, dum correctus esset, cura non fuit; vt meritò cum beato Hieronymo dicere possit, qui de propriis Libris dicebat in Prologo super Iob in hunc modum: *Habeant qui volunt veteres libros vel in membranis purpureis au-*

ro argentoque descriptos, vel uncialibus, ut vulgò aiunt, litteris, onera magis exarata quam codices; dummodò mihi meisque permittant pauperes habere schedulas, & non tam pulchros codices quam emendatos. hæc Hieronymus de se, & aptissimè Albertus verba ista dicere potest, imò factò dicit, sicut etiam declarant alij ipsius Libri quos manu propria ad integrum conscripsit, quos & Colonia habemus, videlicet super Matthæum & De animalibus; in quibus nec initiis capitales litteras posuit, sed & absque spatio & omni ornatu codices sunt. Consuetudo insuper ipsi fuit, ut Libros quos edidit, propria scriberet manu; quare plures libri ex manu eius scripti propria reperiuntur in diuersis locis: sicut præfati enim iam Libri Colonia habentur, sic & in aliis Conuentibus Ordinis alij reperiuntur; ut super Logicam in Zuzatensi Conuentu Saxoniae prouinciæ; in Ratisponensi verò super Logicam, quem fertur in Episcopali dignitate constitutus scripsisse; in Conuentu autem Nurenbergensi, ut aiunt, manus ipsius habetur super Ioannem. Hæc igitur inferere placuit quæ vidi & ma-

nibus contrectauit, ut ambiguum quod dixi non maneat. Et licet incidentaliter hæc recitata sint, redarguunt tamen curiosos nonnullos in libris. Taceo de maioribus: sed & quosque laborantes animant hæc, ne otio in suam perniciem torpescant, cum talem Doctorem ac tam excellentem virum, scientia, & statu, atque diuina contemplatione mirabilem, labori manuum cognouerint insudasse: lateatque neminem quam sæpè tituli Librorum, in diminutionem famæ Doctorum aut alterius incommodi erroneè peruertuntur. Vnde & ipse venerabilis Dominus Frater Ioannes de Turrecremata, Ordinis Prædicatorum, Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, etiam ex stilo deprehendit hunc præfatum Tractatum non fuisse sancti Thomæ; quia idem Cardinalis in vno suorum Tractatum quædam allegans ex præfatis Alberti Sermonibus, sic dicit de eisdem Sermonibus vel Tractatu: *Iste Tractatus non est sancti Thomæ, sed videtur esse Domini Alberti.* quod & verum est, sicut iam probatum est.